

Crítica

AMICH I RAURICH, Narcís M. *Les terres del nord-est de Catalunya a les fonts escrites d'època tarboantiga (segles IV-VII): Les seus episcopals de Girona i Empúries i el culte a Sant Feliu de Girona a l'antiguitat tardana*. Girona: Institut d'Estudis Gironins/Patronat Francesc Eiximenis/Museu d'Arqueologia de Catalunya, 2006. 320 p.

APULEU, Luci [traducció d'Alejandro Coroleu i Antonio Betancor]. *Eros y Psique / Apuleyo y la fortuna*. Girona: Atalanta, 2006. 128 p.

BIELSA I MIALET, Pau. *De rerum camine: Formes de composició poètica a la Roma del segle primer. Teoria universal de la composició cel·lular*. Girona: Documenta Universitaria, 2006. 97 p.

BOCCARD, Nicolas. *Industrial organization: A contract based approach*. [s. l.]: l'autor, 2006. 416 p.

BORRELL I SABATER, Miquel; GUARDIOLA I LLOBET, Rosa. *Ermites panoràmiques: Amb cotxe fins a la porta*. Santa Coloma de Farners: La Trona, 2006. 73 p.

BUXADÉ RIBOT, Carles. *De Castigliano a Zienkiewicz: L'itinerari d'unes obres*. Barcelona: RACAB, 2006. 48 p.

CALZADA, Arcadi [et al.]. *Un país ideal: El paisatge simbolista a França*. Girona: Caixa de Girona, 2006. 246 p.

COST E46 Deinking: *Improvements in the understanding and use of de-inking technology: Scientific report*. Girona: European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research, COST, 2006. 68 p.

DALMAU I FONT, Agustí. *Ripoll (1939-1976): Imatges de la nostra història*. Sant Vicenç de Castellet: El Farell Edicions, 2006. 143 p.

ESCARTIN GUAL, Montserrat [et al.]. *La donzella de gel i altres històries*. Figueres: Brau Edicions, 2006. 130 p.

ESTEBAN, Moisès; RIBAS, Josep [coords.]. *Reflexiones en torno a la psicología*. Girona: Universitat de Girona, 2006. 134 p.

FAURE, Fredi; JUANHUIX, Xavier. *Peluts, rockeros i ye-yés a la Girona dels 60*. Girona: Casa de Cultura de Girona, 2006. 351 p.

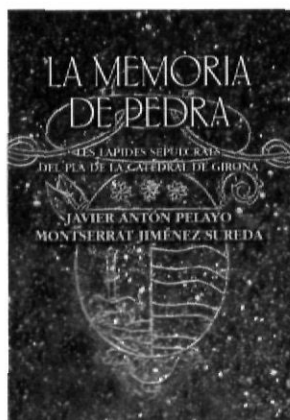
Les tombes catedralícies

ANTÓN PELAYO, Javier; JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat.

La memòria de pedra. Les làpides sepulcral del pla de la catedral de Girona.

Diputació de Girona. Girona, 2005. 332 pàgines.

Que la catedral gironina ha esdevingut, al llarg dels darrers segles, l'element arquitectònic més destacat de la ciutat és un fet obvi. Prova d'això és que la pràctica totalitat de viatgers que han passat per Girona i n'han deixat referència escrita l'han esmentada com un dels seus edificis paradigmàtics, tal com es pot comprovar en un recent article publicat a les actes del II Congrés d'Història de Girona. Tanmateix, dels múltiples trossos històrics, artístics i arqueològics que guarda la seu gironina en el seu interior, un dels més desconeguts i alhora més visibles són les tombes que farceixen la seva única nau i zones annexes, les quals acullen des del segle XVII les despulles de múltiples personalitats relacionades amb aquesta institució, majoritàriament canonges i bisbes. Actualment, ¿quants gironins en visitar la catedral s'han fixat en aquestes làpides? ¿Quants saben que sota aquestes 106 làpides hi ha enterrats 146 individus pertanyents a l'elit religiosa

i cultural de la ciutat? Pocs, molt pocs.

Difondre aquesta informació i alhora evitar la pèrdua d'un important patrimoni lapidari és, doncs, la voluntat declarada del present llibre. Per poder realitzar aquesta minuciosa tasca, els autors han hagut de fer un llarg i complicat treball de camp, copiant, fotografiant i mesurant una per una totes les inscripcions; i això, malgrat que bona part són pràcticament il·legibles, atès que han estat desgastades pel pas del temps i, mai millor dit, dels homes, que les han allisades amb les seves petjades. Els autors han complementat aquesta pacient i dura tasca amb la recerca arxivística per tal de poder documentar les inscripcions de la millor manera possible.

Quant a l'estructura del treball, aquest es divideix, *grosso modo*, en dos grans apartats. Per un costat hi ha una llarga i documentada introducció, que mitjançant un seguiment de capítols ens

situa en el context històric i religiós que envoltà la creació d'aquesta necròpolis cardenalícia. Concretament, hi trobem quines han estat les fonts arxivístiques utilitzades en el treball, l'origen i evolució dels costums sepulcral cristians, una breu història dels cementiris que han existit a redós de la catedral i, finalment, una breu descripció de les tombes situades a la zona del pla de la catedral, de les característiques de les seves làpides i dels seus elements més destacats.

El segon apartat del treball és el catàleg de làpides pròpiament dit. En concret, s'hi inclou de cadascuna un dibuix a escala, acompanyat de la traducció al català de l'epitafi gravat, un plànol de situació dins del conjunt i un petit comentari sobre la persona sebollida a la tomba. Finalment, el treball es clou amb un dossier fotogràfic d'algunes de les làpides més destacades i un apèndix relacionat amb els personatges enterrats.

En definitiva, ens trobem davant d'un molt bon llibre d'història, on els autors han recopilat de forma sistemàtica un patrimoni monumental i documental que, a causa de la seva especial situació, corria el perill de desaparèixer. Cal, doncs, felicitar-los per la ingent tasca realitzada, atès que han estat capaços no només de fer un estudi documentat i seriós, sinó de plasmar-lo d'una forma

compreensible. Aquest crec que és el element que més cal destacar del present treball, ja que el seu caràcter altament especialitzat feia difícil combinar perfectament la investigació amb la divulgació, objectiu que s'ha assolit plenament.

Lluís Buscató i Somoza

Memòria d'un altre Lloret

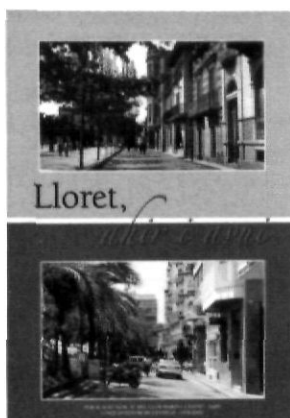
COMAS MORÉ, Assumpta;
MAS LLIBRE, August;
DOMÈNECH MONER, Joan.

Lloret, ahir i avui.

Publicació núm. 17
del Club Marina Casinet.
Lloret de Mar, 2005.
178 pàgines.

En el cinquantè aniversari de la seva fundació, el Club Marina Casinet de Lloret de Mar ha decidit publicar un *recull fotogràfic per mostrar els grans canvis que ha experimentat la vila al llarg del s. XX*. L'any 1900, Lloret tenia 3.242 veïns, i el 1950 la població havia disminuït lleugerament fins als 3.159 habitants. El *boom* turístic de la segona meitat del segle explica que el 1996 la població ja fos de 17.277 persones, i que l'any d'edició d'aquest llibre l'índex s'hagi enfilat fins als 29.445 habitants.

A redós de l'auge turístic, Lloret ha passat de ser la vint-i-tresena població en nombre d'habitants de la província (el 1950) a la cin-

quena (el 2005), tan sols superada per Girona, Figueres, Blanes i a poca distància Olot. Aquest espectacular creixement demogràfic ha transformat el paisatge rural d'hortes, vinyes i cases de pagès del pla de Lloret en una densa trama urbana. Alhora, l'antic nucli urbà ha viscut un procés de canvi substancial basat en l'enderroc de les velles cases i la seva substitució per nous i moderns habitatges. I la vida quotidiana de la gent d'aleshores tampoc té res a veure amb la d'ara: només cal donar un cop d'ull als carrers per veure el gran nombre d'elements que hi han desaparegut, i la proliferació d'altres de propis dels nous temps. No hi ha dubte que econòmicament s'hi observa un nivell de vida molt més acomodat; humanament, el canvi ja no és tan clar. Transformar-se tan ràpidament de poble a ciutat crec que suposa més inconvenients que avantatges.

Tots aquests profunds canvis que la societat lloretenca ha viscut les darreres dècades es poden copsar sense gaires comentaris en el recull fotogràfic que ens ofereix aquesta publicació. Amb gran encert, els autors han triat una àmplia varietat d'espais i en la mesura del possible han fotografiat els indrets actuals des del mateix angle en què els reproduïen les corresponents fotografies del passat. El resultat és excel·lent, d'una banda perquè les fotos del passat fan recordar el Lloret d'abans als lloretencs de tota la vida, i de l'altra perquè en les fotos d'avui els lloretencs novinguts poden veure com era el Lloret d'abans, un altre Lloret, sens dubte. I així es descobriren moltes coses, com ara que el castell-xalet d'en Plaja que custodia sa Caleta, convertit en tot un emblema turístic de la vila, no és de l'època medieval.

D'aquell Lloret que fou i ha deixat de ser ens en quedarà un acurat testimoni útil per als qui en el futur vulguin interessar-se en com era abans el seu poble. I si no fos aquest el cas, perquè malauradament la societat passa cada vegada més de tot el que l'envolta, la bona intenció dels autors bé val un agraïment.

David Moré Aguirre

De sant Feliu al bisbe Carles

MARTÍ I BONET,
Josep Maria (coord.)

Historia de las diócesis españolas, 2: Iglesias de Barcelona, Terrassa, Sant Feliu de Llobregat, Gerona.

Biblioteca de Autores Cristianos.
Madrid, 2006.
708 pàgines.

L'Església gironina pot estar d'enhorabona, ja que finalment ha estat publicada una història que resumeix tota la seva existència, des del màrtir sant Feliu (s. III) fins avui. L'autor és el conegut historiador i arxiver diocesà Josep M. Marquès i Planagumà, i comparteix volum amb les històries de l'arxidiòcesi de Barcelona i de les noves diócesis de Sant Feliu de Llobregat i Terrassa, segregades de l'anterior. Es tracta del segon llibre que apareix d'un magne projecte de 25 volums promogut per la Biblioteca de Autores Cristianos (BAC) i consagrat a la *Historia de las diócesis españolas*, tres dels quals estan dedicats a la Tarraconense.

Pocs historiadors coneixen tant la història de les seves respectives diócesis com els arxivers diocesans Josep M. Martí Bonet i Josep M. Marquès, autors de les històries de les esglésies de Barcelona i Girona, respectivament, amb la particularitat afegida que les coneixen des de dins mateix. Ara bé, no seria just que amaguéssim que ho fan des d'òptiques i enfoca-